

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечникова

ВІВТОРОК
20
ГРУДНЯ
1955 року
№ 39 (473)

Ціна 20 коп.

П-812854

„Після грудня це був вже не той народ.
Він переродився. Він дістав бойове хрещення.
Він загартувався в повстанні. Він підготував
ряди бійців, які перемогли в 1917 році...”

(В. І. ЛЕНІН).

П'ЯТДЕСЯТ РОКІВ ПЕРШОЇ РОСІЙСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Перша російська революція 1905—1907 рр. явилась величезною світовою історичною подією, вона не лише похитнула буржуазно-поміщицький лад в Росії, а й потрясла весь капіталістичний світ.

Хоч Росія пізніше інших країн стала на шлях капіталістичного розвитку, капіталізм тут в останню чверть XIX століття розвивався особливо швидко. Вже на початку нашого віку він досяг своєї вищої і останньої стадії—імперіалізму. В Росії монополістичний капіталізм (імперіалізм) розвивався при збереженні в економіці і політиці залишків феодальних, в умовах існування поміщицького землеволодіння і царського самодержавства, що породжувало нелюдські форми капіталістичної експлуатації пролетаріату, прирікало багатомільйонні селянські маси на жорстоку експлуатацію з боку поміщиків і куркулів, на постійне розорення.

Царський уряд провадив політику грубого пригнічення неросійських народностей, їх насильного «обрусіння», політику придушення національної культури.

Царизм свідомо нацьковував один народ на інший, розпалював національну ворожнечу.

Все це вимагало покінчити з існуючим ладом, який був вузловим пунктом протиріч всієї світової системи імперіалізму.

Промислова криза, безробіття, голод по селах, який охопив всю Росію на початку XX століття (1900—1903 рр.), і російсько-японська війна (1904—1905 рр.) різко погіршили становище трудящих мас, прискорили назрівання революційної ситуації і наступ буржуазно-демократичної революції.

В Росії створюється масовий робітничий рух.

Прорвався довгий процес накоплення незадоволення народних мас Росії. Немов би невеликий факт—звільнення 4-х робітників з Путильського заводу—викликав гігантську хвилю робітничого руху. 140 тисяч чоловік виступили 9 (22) січня 1905 року, хоч поки що з мирними лозунгами. Події цього дня допомогли встановити зрадницьку роль самодержавства в підготовці до кривавої розправи над робітниками.

Значення січневої події величезне. Вона назавжди покінчила з рабською вірою в царя. Ніколи стихійний рух не досягав такого розмаху, як після кривавої неділі 9 січня. Скрізь в країні—в Москві, Закавказзі, на Уралі, в Сибірі, в Прибалтиці, на Україні—робітники виступали проти царизму. Один цей міський виступ робітників дорівнював десяти попереднім рокам. (За 10 років в страйках взяло участь 400 тисяч чоловік, а за січень місяць 1905 року—біля 400 тисяч).

12 січня спалахнув страйк на двох найкрупніших тоді підприємствах Києва. 17 січня в Катеринославі (нині Дніпропетровську) також розпочався страйк. В цей же день і на Харківському паровозобудівельному заводі розгорнувся широкий масовий страйк.

13 січня на вулицях Одеси з'явилися звернення до робітників з лозунгами: «Геть самодержавство!» «Товариші, час озброюватися!»

Всюди робітники відкрито висловлювали свою ненависть до самодержавства, своєю готовністю до боротьби з ним.

З весни й селянство починає серйозно готуватися до революції. Починаються заворушення в армії.

Вперше в історії російського флоту був піднятий червоний прапор на броненосці «Потьомкін». «Армія казарменного рабства стає революційною»,—казав В. І. Ленін.

Царський уряд, злякавшись цього

розмаху революційного руху, почав маневрувати і шукати виходу.

Він обіцяв створити представницьку установу у вигляді «Булігінської думи».

В цей час велику роль зіграв III з'їзд партії більшовиків. Керуючись ідеями Леніна, з'їзд виробив тактику революційної боротьби пролетаріату.

Вихід книги В. І. Леніна «Дві тактики соціал-демократії в демократичній революції» розкривав шляхи і перспективи революції. Основним тактичним положенням в книзі є ідея про те, що пролетаріат може і повинен бути вождем буржуазно-демократичної революції.

До осені 1905 року революційний рух наростає з величезною силою. В жовтні забастовка, що розпочалася на Московсько-Казанській залізниці, швидко переросла у загальний жовтневий політичний страйк, який охопив 4 мільйони чоловік.

Перекликаючись з російським пролетаріатом, робітники України організували нову хвилю забастовок і страйків. В Одесі, незважаючи на воєнне становище, введено урядом, 10 тисяч робітників 15 жовтня зібралися на мітинг до університету і заявили про свою солідарність з московським пролетаріатом.

16 жовтня в місті було побудовано 11 барикад. В сутичці робітників з солдатами 9 робітників було вбито і 50 поранено. Всеросійський політичний страйк у жовтні примусив царський уряд проголосити деякі політичні свободи, що були включені в маніфест, виданий царем 17 жовтня. Цей маніфест був поступкою царського уряду, але разом з тим і пасткою, спрямованою на те, щоб обманути робітників обіцянками, а потім перейти в наступ і придушити революцію. Вже в листопаді почалися масові арешти.

Самодержавство фактично об'явило війну робітничому рухові. Але це вело до збройного повстання. Більшовики викривали всякі ілюзії про можливість мирної згоди з царизмом і кликали до негайної організації революційної армії, необхідної для народного повстання.

Розправу з революцією царизм розпочав з Петербурзької Ради. Взнавши про арешт Петербурзької Ради, Московський комітет більшовиків закликав робітників до дружної відсічі царському урядові.

Меншовики і есери були проти цього рішення, але в умовах загального піднесення боялися відкрито виступати проти.

Московська Рада, висловлюючи волю народу, постановила об'явити 7 грудня, о 12 годині дня, загальну політичну забастовку і перевести її у збройне повстання.

У встановлений час підприємства і установи Москви припинили свою роботу. Під керівництвом Московської Ради 9 грудня розпочався масовий збройний виступ робітників. Під впливом повсталих робітників посилюється революційні настрої серед солдатів.

Особливо бойову роль в дні грудневого повстання відіграла Пресня. Весь район знаходився в руках повсталих.

Царський уряд, не довіряючи військам московського гарнізону, направив у Москву гвардійський полк кількістю в 2 тисячі солдатів з артилерією.

Розпочалася кривава розправа над повсталими. Московська Рада робітничих депутатів вирішила припинити страйк.

Дев'ять днів повстання підірвали основи старого прогнилого самодержавного ладу.

Грудневе повстання створило Раду—органи пролетарської революції. Грудневе збройне повстання було вищою точкою революції. Хоч в

грудні царський уряд завдав повстанню поразку, революція не була придушена. Вона поступово почала відступати, залучаючи все нові маси трудящих. В 1906 році в забастовках взяло участь понад мільйон чоловік, в 1907 р.—740 тисяч. Селянський рух в першій половині 1906 року охопив майже половину повітів Росії. Ніколи ще так селянство не піднімалося на боротьбу з царем і поміщиками. Революція зазнала поразки, але Ленін говорив: «Хай живе революція!».

Причиною поразки грудневого повстання було те, що воно не мало єдиного загального організаційного керівництва. Тому бойові виступи не співпали в строках, були розрізнені. Багато прошарків робітничого класу включилися в революційну боротьбу лише в кінці 1905 року, коли авангард робітничого класу вже потерпів поразку.

Лише небагато військових частин переходило на сторону повсталих робітників.

Організаційний зв'язок з військами був слабкий не лише в Москві, але і в інших містах. Недостатньо сильними і слабо організованими були селянські виступи. Більшовицький вплив на них мало позначився, тому що більшовицькі організації на селі тоді лише зароджувалися.

Не було необхідної єдності в рядах партії робітничого класу. Меншовики своєю примиренською тактикою гальмували розвиток революції.

Перша російська революція відрізнялась своєю своєрідністю від всіх попередніх революцій на Заході. Російська революція відбулася в епоху імперіалізму. Вона була дійсно народною. В ній брало участь народних мас більше, ніж за все XIX сторіччя в усій Європі. Там керувала буржуазія, в нас же на чолі революції стояв робітничий клас. За методом боротьби це була пролетарська революція. В нашій революції 1905—1907 років брали участь величезні маси селянства. В Росії боротьба йшла поза парламентами, вона проходила у вуличних виступах.

Перша російська революція мала величезне міжнародне значення. Всі подальші виступи робітничого класу в європейських країнах пов'язані з революцією в Росії.

Велике значення мала російська революція для піднесення національно-визвольного руху в країнах Сходу.

Революція показала, що гегемоном її може і повинен стати робітничий клас, що селянство не може стояти осторонь революційного руху робітничого класу. В революції 1905 року були закладені основи союзу робітничого класу і селянства.

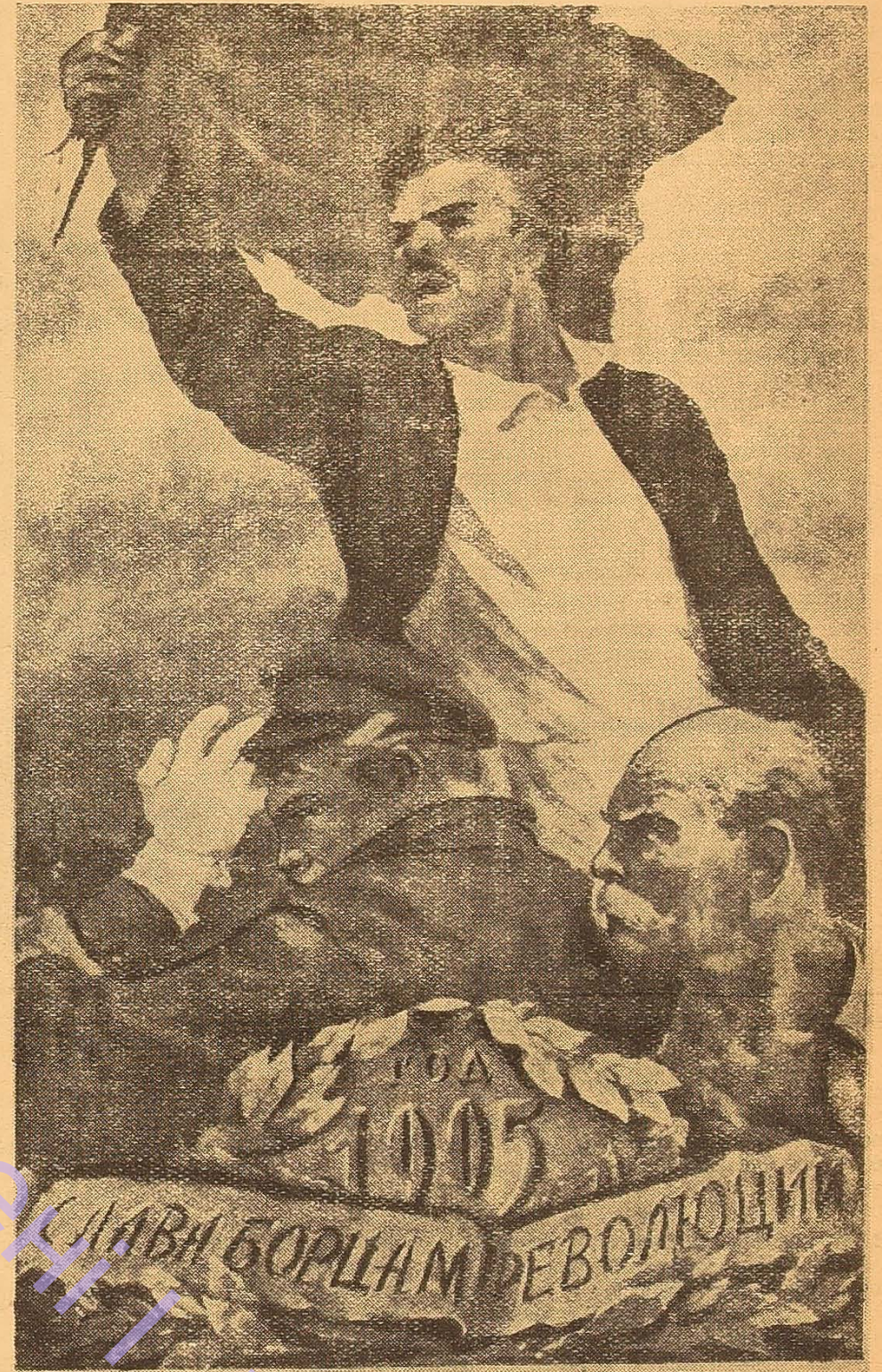
Революція нанесла серйозний удар по опортуністам II інтернаціоналу, підтвердивши життєву силу творчого марксизму, величезне значення теорії і тактики лєнінізму в революційній боротьбі пролетаріату.

Революція показала, що лише партія більшовиків, яка втілила в життя ідеї марксизму-лєнінізму, є дійсно революційною пролетарською партією, здатною привести робітничий клас до перемоги.

Революція 1905—1907 рр. була прологом і генеральною репетицією Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Під керівництвом Комуністичної партії робітничий клас Росії в союзі з трудовим селянством здійснив Велику Жовтневу соціалістичну революцію, створив соціалістичну державу робітників і селян і забезпечив перемогу соціалізму в СРСР.

Доцент І. Г. ЛЕОНОВ.

Художник Н. Терещенко. Плакат 1954 г.

ЦІКАВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Цікаве повідомлення зробив студентам історичного факультету зачитуючий кафедрою історії СРСР доцент С. М. Ковбасюк, який був делегатом на науковій сесії відділення історичних наук Академії наук СРСР, присвяченій 50-річчю першої російської революції 1905—1907 рр. Ця сесія недавно відбулася в Москві.

Доцент С. М. Ковбасюк розповів про роботу сесії, дав характеристику доповідей, прочитаних на сесії, відзначив, що ювілейна наукова сесія мала дуже важливе значення для розвитку історичної науки в СРСР і країнах народної демократії. Сесія внесла істотний вклад у вивчення революції 1905—1907 рр.

На науковій сесії були представлені вчені-історики 12 країн Європи і Азії: Албанії, Болгарії, В'єтнаму, Китайської Народної Республіки, Кореїської Народної-Демократичної Республіки, Монгольської Народної Республіки, Німецької Демократичної Республіки, Польщі, Румунії, Угорщини, Чехословаччини, Югославії.

Переважна більшість гостей брала

активну участь у роботі сесії, причому половина доповідей була прочитана російською мовою.

Яскравим проявом дружби і співробітництва радянських істориків і істориків країн народної демократії була передача радянським дослідникам цінних документальних матеріалів, що їх привезли з собою шановні гості.

Так, понад 100 копій важливих документів з історії революції 1905—1907 рр. передали польські вчені—проф. Данішевський і проф. Корманова.

На науковій сесії були присутні активні учасники революції 1905—1907 рр. Стасова (подруга Н. К. Крупської), члени Московської Ради робітничих депутатів 1905 р. Ніколаєв, Бобринська, Губерман, а також активний учасник революції 1905 р. в Сибірі проф. Ветюшков.

Наукова сесія проходила з участю представників інститутів історії всіх союзних Академії наук і всіх історичних факультетів державних університетів.

БЕЗ „ГЕНЕРАЛЬНОЇ РЕПЕТИЦІЇ“ 1905 РОКУ ПЕРЕМОГА ЖОВТНЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917 РОКУ БУЛА Б НЕМОЖЛИВА.

(В. І. ЛЕНІН).

ПЕРЕМОГА ЛЕНІНСЬКО-ІСКРІВСЬКОГО НАПРЯМУ В ПАРТІЙНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ ОДЕСИ

Найважливішою діяльною робота ленінської «Іскри» в справі побудови партії була боротьба за перемогу революційного соціал-демократичного напрямку в місцевих партійних організаціях. Зокрема, це стосувалося і партійної організації Одеси.

«Іскра» помістила на своїх сторінках понад 60 кореспонденцій, статей, листів і заміток, що стосувалися майже всіх сторін тогочасного життя нашого міста.

Одеська революційна соціал-демократія керувалася вказівками «Іскри» з усіх зловбодених питань революційного руху.

В умовах багатонаціонального портового міста не пролетарські шари населення складалися з російських, українських, єврейських, частково грецьких і польських трудящих, особливо гостро стояло питання про боротьбу з буржуазним націоналізмом, питання зміцнення інтернаціональної солідарності серед робітників різних національностей.

В 80 рр. XIX ст. під впливом діяльності групи «Визволення праці» в Одесі утворюються перші марксистські гуртки. Але справді активний рух і діяльність одеської соціал-демократії в 90-х рр., під впливом ленінського «Союзу боротьби».

«Іскра», позитивно оцінюючи утворення Одеського комітету, підкреслювала, що соціал-демократам «вдалося» закласти основи справжньої організації» («Іскра», № 17, лютий 1902 р.).

Однак вже через короткий строк після утворення Одеського комітету РСДРП, в ньому виявився неміцний, як підкреслював В. І. Ленін, для певного етапу розвитку соціал-демократії розподіл на революційну і опортуністичну течії.

Спіраючись на свідомі пролетарські колективи металістів і залізничників, революційне ядро Одеського комітету поєдило непримиренну боротьбу з опортуністичним керівництвом.

В. І. Ленін і «Іскра» надали надзвичайно велику допомогу революційній соціал-демократії Одеси в цій боротьбі. За планом В. І. Леніна Одеса мала стати і стала одним з головних центрів поширення «Іскри» в Росії. Для утворення революційної соціал-демократії в Одесі необхідно було направити в Одесу кількох агентів «Іскри», підкреслюючи в листі до одного з них, що перебування в Одесі іскрівського агента кінце необхідне. Водночас редакція «Іскри» встановила зв'язки з одеськими соціал-демократами і через болгарських моряків, які відіграли важливу роль в справі транспортування «Іскри» з Варни до Одеси.

Вже з кінця 1900 р. революційні соціал-демократи Одеси широко розгорнули розповсюдження пропагандистсько-агітаційної літератури. Були встановлені зв'язки з київською, а потім з кишинівською соціал-демократичними друкарнями. Робилися спроби організації і своєї друкарні, що почала працювати з кінця 1901 року. Особливо посилилася агітаційна робота в квітні—травні 1901 р.

Активна робота іскрівської групи одеських соціал-демократів серед пролетаріату, вивабляла групу злітних опортуністів, вивабляла трудящих зліт впливу реформізм, скеровувала робітників на політичну боротьбу.

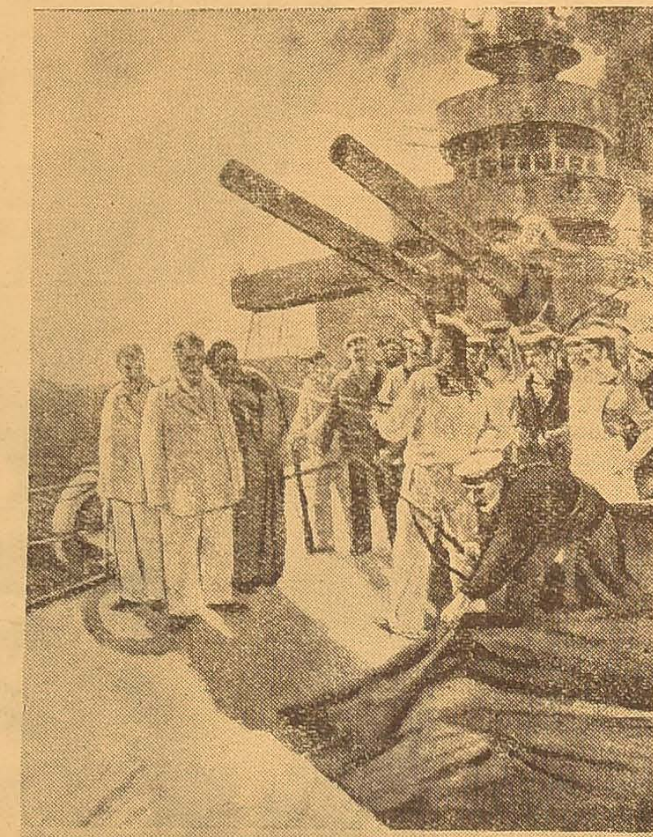
Справа розвитку революційного руху вимагала повного розвитку з економістами і створення своєї, ленінсько-іскрівської організації, здатної повести робітничий рух по правильному революційному руху.

На початку жовтня 1901 р. революційні соціал-демократи Одеси, створивши свою організацію—«Південну революційну групу соціал-демократії»,—порвали з економістами й організацією.

З самого початку створення «ПРСД» В. І. Ленін і редакція «Іскри» надавали великого значення її розвитку й зміцненню. За вказівками В. І. Леніна в кінці 1901 р. на роботу в Одесу направляються видатні іскрівські діячі—

Р. С. Землячка, Д. І. Ульянов. Значний вклад в справу зміцнення революційного крила одеської соціал-демократії внесли Ю. Матлахов, К. О. Левицький («Юсип»), який прибув з Петербурга.

Слідуючим важливим кроком одеських революційних соціал-демократів було проведення 23 лютого 1902 р. відкритої вуличної демон-

Восстання на провонесення «Потемкін» в лютому 1905 года. Художник К. Доржиков 1925 г.

страції робітників під політичними гаслами і червоними прапорами.

Перша відкрита вулична демонстрація в Одесі показала значний ріст політичної свідомості пролетаріату, на чолі якого йшли одеські революційні соціал-демократи. Разом з тим демонстрація нанесла нищівний удар економістам та їх прибічникам. Після демонстрації викриття опортуністичного керівництва Одеського комітету пішло ще успішніше.

Значний вплив на дальший розвиток революційного руху в Одесі мала безрешова батумська політична демонстрація, керована І. В. Сталіном. Це був скривний приклад послання страйки з політичною демонстрацією, що становило новий крок вперед у розвитку робітничого руху.

На проведення саме такої демонстрації була скерована робота «ПРСД» в період підготовки травневих днів 1902 р. Редакція «Іскри» в 23 номері особливо відзначала посилену передтравневу агітацію в Одесі.

Неважаючи на репресії поліції і зрадничю тактику Одеського комітету, який відмовився від вуличної демонстрації, травневі дні в Одесі пройшли організовано, з червоними прапорами, під гаслами, висуnutими «ПРСД».

Аналізуючи роботу одеської революційної демократії за першу половину 1902 р., «Іскра» писала: «Робітничий рух набув скривного політичного характеру» («Іскра», № 23, серпень 1902 р.). Це означало, що ідейний вплив економізму на маси одеського пролетаріату був майже остаточно ліквідований.

Під тиском наростаючого робітничого руху і одеської іскрівської організації керівництво Одеського комітету змушено було дати згоду на об'єднання з «ПРСД» на ленінсько-іскрівській платформі. Але насправді економісти, що засіли в комітеті, і не думали приняти анти-іскрівської діяльності. Опортуністичне керівництво пішло на об'єднання лише для того, щоб не викрити себе остаточно в очах тих, хто ще зберігав віру в нього.

Зважаючи на це, революційні соціал-демократи прийняли рішення про вихід з комітету, щоб, максимально посиливши свою діяльність, розвинути економістів організаційно.

Важливу роль в організації «Іскри» на початку вересня 1902 р. в Одесі була утворена друга організація революційної соціал-демократії—«Південний революційний союз соціал-демократії».

Вся діяльність «ПРСД» проходила під керівництвом В. І. Леніна та іскрівських агентів в Одесі: Р. С. Землячки, Д. І. Ульянова, К. О. Левицького.

В Одесу починає посилено провозитися легальна революційна література. В липні 1902 р. в секретному повідомленні начальника поштово-телеграфної округи особливо підкреслювалося, що «за останній час посилилася переписка... з-за кордону революційної літератури іскрівського характеру».

З середини 1902 року умови організаційно-політичної роботи революційної соціал-демократії значно погіршилися.

Саме в цей період у зв'язку зі спробами царизму поставити під свій контроль робітничий рух активізується діяльність збуботників. З другого боку, втягнення в революційний рух значної маси дрібної буржуазії показувало опортуністичну роботу Бунді і есерів.

Перші збуботники організації в Одесі з'явилися в перші—вересні 1902 р., але заходи «ПРСД» спрямовані на те, щоб цей «збуботницький похід» пішов на користь соціалізму» (В. І. Ленін, Твори, т. 6, стор. 264), не дали змоги цим прокативакам розгорнути широку діяльність.

В. І. Ленін, відмічаючи заслуги одеської революційної соціал-демократії в справі розгону збуботників підкреслював, що «вся збуботницька епопея закінчилася жалюгідним крахом—одеські полії не лишили і тієї сумніви щодо цього» (В. І. Ленін, Твори, т. 6, стор. 457).

Гостру боротьбу доводилося втримати одеським революційним соціал-демократам і з есерами.

В кінці грудня 1902 р. опортуністичне керівництво комітету поскинуло. Революційні соціал-демократи Одеси об'єдналися в єдину організацію—Одеський комітет РСДРП.

Завоювання Одеського комітету революційною соціал-демократією було важливою віхою в історії соціал-демократичного руху Одеси. Перемога ленінсько-іскрівських ідей в Одеському комітеті РСДРП означала, що дальше розгортання робітничого руху в Одесі буде проходити лише під керівництвом революційної соціал-демократії. Ленінська директива про створення в Одесі єдиного центру революційної соціал-демократії була виконана.

В квітні 1903 р. була опублікована заява Одеського комітету РСДРП, в якій проголошувалося приєднання до загальноросійської організації «Іскри».

Спіраючись на цілковиту підтримку робітників, революційна соціал-демократія Одеси дала рішучий бій заможковим економістам, «борьбістам» і будівцям в справі послуху делегатів на II з'їзд РСДРП. Позиція на II з'їзді Одеського комітету делегатів, що підтримували «Іскру», заманувало собою остаточно перемогу ленінсько-іскрівського напрямку в партійній організації Одеси.

О. БАЧИНСКИЙ, студент ІV курсу історичного факультету.

БОРЬБА БІЛЬШОВИКІВ ОДЕСИ ЗА ДЕМОКРАТИЧНУ ІНТЕЛІГЕНЦІЮ І ОПОЗИЦІЙНЕ СТУДЕНТСТВО ОДЕСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ В 1905 РОЦІ

Ставлення більшовиків до буржуазної і дрібнобуржуазної інтелігенції визначалося стратегічними і тактичними завданнями, розробленими В. І. Леніном.

По вказанню Леніном шляху і йшли більшовики міста Одеси.

Професорська колегія університету вже на початку першої російської революції поділилася на дві групи: ліберальну і праву.

Ліберально настроєні професори прихилили до всеросійської організації ліберальної професури, яка носила назву «Академічного союзу».

До «Одеського відділу всеросійського Академічного союзу професорів», або «Першої групи Академічного союзу» («Другою групою Академічного союзу» вважався в університеті «Союз молодших викладачів»), входило до 40 професорів. Практично його завдання зводилося до того, щоб об'єднати професорів з однаковими поглядами на устрій університету, сприяти утвердженню університетського життя на основах автономії і академічної свободи. За актовою своїх членів Академічний союз не виявляв собою єдину в партійному відношенні групу. В ньому існувало два угруповання: більш прогресивна група, так звана «більшість», яка вирішувала всі справи в Академічному союзі, і більш поміркована—«меншість» (біля 12 чоловік), яка значної ролі не відігравала.

14 лютого 1905 року, після бурхливого обговорення на засіданні ради університету питання про дозвіл студентської сходки, частина членів ради надала на ім'я ректора листа за підписом 22-х професорів, в якому рішуче висловилася проти сходки, заявляючи, що політика повинна бути вигнана з стін університету.

Не задовольняючись цим, вказана група професорів разом з ректором Деревинським апелювала до «суспільної думки», до «благоняменої частини суспільства», помішаних в реакційній газеті «Новое время» від-

18 лютого 1905 року листа, в якому підозрювали «Університет для науки» протестувала проти «внесення політики в академічне життя».

Натхненниками правої групи професорів були Батусев, Лівашов та інші.

Більшовики поєдили рішучу боротьбу з правими, використовуючи для цього і ліберальну професуру. В результаті праві були позбавлені можливості впливати на управління університету. Як свідчать документи, їх ідеї «зовсім не користувалися ніякою увагою».

Що ж стосується лівих членів Академічного союзу, то більшовики прагнули використати їх в боротьбі з самодержавством, а тих, які колаївалися, вивести з-під впливу ліберальної буржуазії і залучити на сторону пролетаріату.

Велике значення більшовики надавали роботі серед революційно настроєного студентства, яке під владою революційної боротьби пролетаріату Росії було привнесено в рух і перетворилося на серйозну політичну силу.

Керуючись вказівками партії, Одеський комітет РСДРП втягував студентство університету в загальнонаціональну боротьбу проти царизму, надавав боротьбі студентів організаційно, цілеспрямованого, бойового характеру.

Щоб послабити опозиційний рух студентства, попередити остаточний перехід його в табір революції і перетягти на свою сторону ліберальну професуру, царський уряд, ввівши між репресіями і ліберальними загрозами, 27-го серпня 1905 р. указом урядовому сенату наказав університетам деяке самоуправління в питаннях, які стосуються внутрішнього розпорядку університетського життя і постановки наукових робіт. Іншими словами, в університетах допусклася академічна автономія, про яку мріяли ліберали.

Але внести спокій в студентське середовище цим куцим законом про «автономію» уряду не вдалося.

Серйозну увагу було звернено на

Більшовики провели значну роз'яснювальну роботу, в результаті якої указ про автономію був зустрінутий професурою і студентами університету з недовіром. В коментаріях, опублікованих в місцевій пресі під рубрикою «до університетського питання», відмічалось, що «університетське питання залишається відкритим». 9-го вересня 1905 року на основі «автономії» відбулись вибори ректора. Більшовики приклали всіх зусиль, щоб не допустити до керівництва університетом правих, і досягли наміченої мети. 47 голосами проти 21 ректором університету був обраний декан фізико-математичного факультету професор прикладної математики І. М. Занчевський.

Студентство університету сприяло вибори Занчевського з задоволенням. Його вітали при виході з Ради, на що він відповів, що «буде захищати всі інтереси студентства».

Восени 1905 року з першою групою Академічного союзу об'єдналися сформований в цей час «Союз молодших викладачів» або «Одеський відділ другої групи Академічного союзу». В склад його ввійшла значна кількість приват-доцентів і помічників професорів університету. Головою і головним натхненником цієї групи був приват-доцент Тарасевич.

Саме «Союз молодших викладачів», що складался в своїй більшості з демократичної інтелігенції, корінні інтереси якої співпадали з інтересами пролетаріату і селянства, був тією силою, через яку більшовики впливали на рішення ради.

В сесії 1905 року став легальним діяч і був вивішений з 1898 року керівний орган опозиційного студентства—Коаліційна Рада.

Оцінюючи пролетаріатом революційний табір діяльно готувався до збройного повстання. В цих умовах тактика студентської забастовки була вже недостатньою. Партія більшовиків закликала студентство перейти до більш активних революційних дій.

11 грудня забастували майже всі фабрики і заводи Одеси. 13 грудня забастовка в Одесі прийняла загальної характер.

Проте в Одеській Раді робітничих депутатів переважали меншовики. Своєю опортуністичною тактикою вони зрівняли збройне повстання одеського пролетаріату. 18 грудня Рада прийняла постанову про припинення забастовки.

В час грудневого збройного повстання з великою силою проявилася класова солідарність російських, українських та інших робітників Росії.

Під впливом збройної боротьби робітників в грудні 1905 року набрав великого розмаху селянський рух.

В активну боротьбу включалися, перш за все, ті райони, які були розташовані близько від робітничих центрів та залізниць.

У віддалені райони більшовицький вплив не доходив. Виступаючи проти поміщиків, більша частина селян не наважувалася йти на боротьбу з царем, втірала в можливість одержання землі з рук царя. Це визначило і поведінку армії, яка складалася в основному з селян.

Московське збройне повстання, що зіграло велику роль в революції 1905 р., як і збройні повстання в інших містах, закінчилося поразкою.

Оцінюючи досвід грудневого повстання, В. І. Ленін відмічав, що воно має світове значення для всіх пролетарських революцій.

«Після грудня»,—писав В. І. Ленін,—це був вже не той народ. Він переродився. Він дістав більше хрепощення. Він загартувався в повстанні. Він підготував ряди бійців, які перемогли в 1917 році...» (Ленін, Твори, т. 28, стор. 350).

Доцент Д. С. БЕЛЬФОР.

Студенти університету вели велику агітаційно-пропагандистську роботу серед робітників міста. Вони об'їжджали також села Херсонської губернії і допомагали селянам піднімати на боротьбу проти поміщиків; вели значну роботу серед солдатів одеського гарнізону.

Одночасно студенти-більшовики вели рішучу боротьбу з лібералами і меншовиками, а також іншими контрреволюційними партіями. На да 1905 року, революційне студентство виступило з критикою Коаліційної Ради, в якій стали переважати меншовики.

Особливо гостро розгорнулася боротьба студентів-більшовиків з найбільш небезпечною соціальною опорою царизму в період підготовки буржуазно-демократичної революції—ліберально-монархічного партією, партією кадетів, яку очолював в університеті професор С. М. Шенкін.

Одночасно з викриттям ліберальної демократичної фразеології кадетів більшовики вжили заходів до глибокого вивчення марксизму і більш широкого розповсюдження його ідей серед студентства. З цієї метою на початку грудня 1905 року більшовиками був створений в університеті «клуб марксизму», який мав своєю метою: а) розробку питань теорії і практики марксизму для членів клубу; б) пропаганду соціал-демократичних ідей серед студентства; в) сприяння партії. Клуб був частиною місцевої партійної організації і працював під її керівництвом.

Для досягнення поставлених цілей клуб влаштував бібліотеку-читальню, провадив читання рефератів з питань теорії і практики марксизму тощо.

Так під керівництвом Одеського Комітету РСДРП революційне студентство університету йшло по вірному шляху революції, готуючись до штурму самодержавства зі зброєю в руках.

П. НЕКРАСОВ, кандидат історичних наук.

СЕЛЯНИ ІВАНІВЩИНИ В 1905 РОЦІ

«Навряд чи знайдеться інша країна в світі»,—писав В. І. Ленін,—де селянство переживало б такі страждання, таке гноблення і знущання, як в Росії. Чим безпросвітнішим було це гноблення, тим більш могутніми буде тепер пробудження, тим непереможнішим буде його революційний натиск». (Твори, т. 8, стор. 300).

В селянській масі революційні заклики захоплення землі, закликали селян до виступу проти царизму разом з робітничим класом. Більшовики створили революційні селянські комітети, які виробляли вимоги до поміщиків і встановлювали дні оголошення страйки.

Під впливом революційних виступів робітників і більшовицької агі-

тації селянський рух посилювався, набрав все більш організованого характеру. І в селах Іванівщини порід різноманітними економічними формами селянського руху (підпалом, потравно та покосами луків і т. д.) широко розповсюдження мали відомі виступи селян—мітинги, відмовлення від рекрутських наборів, участь селян в бойових робітничих дружинах і т. д.

8 червня 1905 року велика група селян захопила економію херсонського губернского правління дворянина Н. Ф. Сухомлінова в Северинівці. Селяни розігнали всіх, що працювали, і «загрозували ослушникам бичом». Були представлені колективно вироблені вимоги.

Помічник справника Одеського повітового поліцейського управління в донесенні на ім'я начальника жандармського управління від 13 червня повідомляв, що «головним воєнним безпорядком є м. Северинівка і околиці Северинівської та Бельчанської волостей, а також Курисово-Нечаянська і Петровська волості. Через два дні він в секретному raporті повідомляв: «Селянські безпорядки все більше розповсюджуються і набирають загрозливого характеру... Для протидії безпорядкам в повіті знаходяться справник і викликані війська в складі одного ескадрону драгун, сотні козаків і 7 рот піхоти, які розміщені в Северинівці, Курисово-Покровському, Ряснополі і в Нечаянській волості».

Тільки з першого січня до десятого червня 1905 року по Одеському військовому округу зареєстровано 104 виклики військ на допомогу поліції.

Велику роботу проробили одеські більшовики в селах Херсонської губернії, викриваючи царський маніфест від 17 жовтня, і результати агітації незабаром виявились. Помічник начальника жандармського управління м. Одеси після перебування в Янівці та інших селах повіту повідомляв в докладній записці на ім'я начальника управління, що селяни віддалися від поліції, що селяни самі собі наріжуть землю» і т. д.

З архівних матеріалів ми знаємо про те, що на місці сходки в селі Янівці (тепер райцентр Іванівки) виступив агітатор, пристлий з Одеси «для того, щоб навчити селян правді».

Колп царська влада розгорнула чорносотенну підготовку до виступу селян революційного натиску мас, селяни трояково та інших сіл закликали зустрітись з їх боєм рішучий і грізний. В газеті «Одеськіе новодомляськ» що селяни Янівки дали відсіч чорносотенним погромникам.

Одеський більшовицький комітет широко практикував послуху на село робітничий-агітаторів для керівництва селянським рухом. Вони несли

руху, поміщики кидали свої володіння і виїжджали за кордон. Крупні поміщики Одеського повіту намагалися збути з рук свої землі.

Так, Сухомлінов об'явив про продаж земель в селі Северинівці, біржовий ділок старшина купців Анатар виірив продати свої землі в селах Янівці і Фестерівці, фабрикант Бродський продавав с. Анатолівку.

Одеський селянський поземельний банк був завалений заявами поміщиків, які спішили продати свої володіння. Місцева газета «Южне обозреніє» 31 грудня писала: «Загальна площа землі, яка поступає в продаж, перевищує вже 60 тисяч десятин».

Революція ставила перед партією все нові й нові завдання по керівництву повстанними масами проти самодержавства. Практика роботи на селі показала більшовикам необхідність створення спеціальної організації для внесення свідомості і організованості в селянський рух, для боротьби за селянські маси, яка враховувала б специфічні форми і методи роботи, готувала б кадри сільських партійних працівників. В жовтні 1905 року губернский з'їзд сільських організацій РСДРП Херсонщини, що поклав в основу своєї роботи рішення III з'їзду партії, вибрав Губернський комітет сільських організацій РСДРП з центром в Одесі.

Спочатку сферою діяльності комітету була одна Херсонська губернія, а потім він охопив своїм впливом Бессарабію, Київську, Таврійську, Харківську, Катеринославську, Полтавську і Подільську губернії.

В розпорядженні комітету була підпільна друкарня, в якій видавалися листівки, брошури, відкриті збірники і орган Губернського комітету—газета «Письма к крестьянам», які розповсюджувалися далеко за межами Херсонщини в тисячнях тиражах.

Пропагандисти і організатори за дорученням комітету розповсюджували літературу, проводили в селах збори, мітинги, бесіди. Існувала широка сітка повітових комітетів і в селах—партійних осередків та гуртків Херсонської Губернської комітету сільських організацій проіснував понад два роки і під керівництвом Одеського комітету більшовиків проробив велику роботу.

Поразка грудневого збройного повстання означала поворот в розвитку революційного піднесення змінився період поступового відступу революції. І все ж революційний рух селян набрав все більш грізного характеру. Селяни все наполегливіше ставили свої революційно-демократичні вимоги.

Боротьба селян Іванівщини, як і всієї Херсонської губернії, стала складовою частиною загальноросійського революційного руху, в якому пролетаріат, очолений Комуністичною партією, був єдиною керівною силою.

Обмануті кадетами і есерами, селяни втіряли ще в царя, надіялись на Державну думу. Союз робітників і селян ще не був міцним. В цьому й полягала одна з основних причин поразки революції.

І коли відзначають велічезну історичну роль першої російської революції, як генеральної репетиції Великої Жовтневої соціалістичної революції, то в першу чергу мають на увазі урок боротьби за створення і зміцнення революційного союзу робітничого класу і селянства, який відіграв вирішальну роль в завоюванні всевітньої-історичної перемоги народів нашої країни.

Непорухливий союз робітничого класу і селянства став основою Радянського ладу—джерелом неухильного росту могутності СРСР.

Великий досвід КПРС, яка організувала і зміцнила союз робітників і селян в ході трьох російських революцій і комуністичного будівництва в нашій країні, має колосальне міжнародне значення. На цьому досвіді вчать і будуть вчитися комуністичні і робітничі партії всіх країн, мільйони трудящих у всьому світі.

ГРУДНЕВЕ ЗБРОЙНЕ ПОВСТАННЯ

Вищою точкою розвитку першої російської революції було збройне повстання 1905 р. Воно було підготовлене всім ходом революції, неухильним наростанням революційної боротьби мас по всій країні.

На початку листопада 1905 року, після декількох років еміграції, В. І. Ленін повернувся до Петербурга і безпосередньо очолює діяльність партії по підготовці збройного повстання. Лише за листопад 1905 р. В. І. Ленін написав понад 10 статей, в яких неухильно провадив думку про необхідність збройного повстання. Були створені Ради робітничих депутатів, селянський союз, широка сітка профспілок.

Керуючись мудрим вказівками В. І. Леніна і рішеннями III з'їзду партії, більшовицькі комітети розгорнули кипучу військову-бойову роботу.

В багатьох містах Росії більшовицькі проводили регулярне навчання членів бойових дружин волюнтарно зброєю. Закуплювалися зброя за кордоном. Були організовані застерні по підготовці зброї.

ПАРТІЙНІ ЗБОРИ УНІВЕРСИТЕТУ

14 грудня відбулися партійні збори університету. З доповіддю про хід виконання рішень липневого Пленуму ЦК КПРС виступив ректор університету проф. С. І. Лебедев.

Доповідач відмітив, що науково-дослідний інститут фізики, кафедри та установи університету досягли певних успіхів у справі реалізації рішень липневого Пленуму ЦК КПРС.

В роботі наукових колективів помітна координація з іншими вузами, а також з деякими промисловими підприємствами, колгоспами Одеської області.

Науково-дослідні установи і кафедри надають допомогу школам і вчителям, беруть участь в роботі вчительських конференцій, семінарів, організовують екскурсії тощо.

Але поряд з цими успіхами є багато недоліків.

Так, не всі плани наукової роботи пов'язані з вимогами виробництва. Зв'язок з виробництвом мав часто епізодичний характер. Велика частина закінчених наукових дослідів дуже повільно впроваджується у виробництво. Погано організований зв'язок науковців з новаторами виробництва, немає обміну досвідом між вузами, недостатня допомога школам міста і області в здійсненні політехнізації.

Комунисти в своїх виступах вказали на ряд недоліків, що заважають нормальній роботі науковців.

Тов. Розовський відмітив, що група науковців геолого-географічного факультету здійснила методичне керівництво будівництвом Каховського водосховища.

Тов. Розовський говорив також про незадовільну роботу бухгалтерії університету, про її байдуже ставлення до асигнування коштів на розробку важливіших проблем загально-університетського наукового плану. Про недоліки в роботі бухгалтерії говорили також доценти Смирнов та Позігун.

Тов. Федосєєв відзначив, що велику участь у розробці наукової тематики беруть студенти-гуртківці, яким треба надати потрібну допомогу.

Ботанічний сад, як вказав тов. Титаренко, ще дуже мало зробив для задоволення потреб трудящих щодо озеленення міста.

Проф. Костарєв говорив про необхідність налагодити зв'язки з науковими установами Москви, Ленінграда, Києва, випускати літературу, якої немає в Одесі. Треба готувати підручники, методичні посібники для студентів вузів і середніх шкіл.

Партійні збори прийняли рішення активізувати роботу всіх кафедр університету. Працівникам кафедр брати участь у виробничо-технічних конференціях на підприємствах, практикувати засідання вчених рад і кафедр з участю інженерно-технічних працівників. Організувати обмін досвідом по зв'язку наукових установ і вузів міста з підприємствами. Встановити тісний зв'язок з школами для надання їм практичної допомоги в політехнізації, а також в учбовій і виховній роботі, поліпшити координацію науково-дослідних установ і кафедр університету з АН СРСР і УРСР, вузами, а також кафедрами та факультетами університету.

НЕ БУТИ БАЙДУЖИМИ ДО НЕДОЛІКІВ

В статуті ВЛКСМ записано, що комсомолец повинен бути дисциплінованим, бути прикладом для всієї молоді.

Як же відповідають наші комсомольці цим вимогам статуту?

Якщо на старших курсах трудова дисципліна більш-менш задовільна, то цього не можна сказати про I-II курси. Так, лише за листопад місяць студентка I курсу (комсорг курсу Солєнко) Мусієздава пропустила 16 годин, Капрєлян—18 годин.

Ще гірша картина на II курсі. В групі, де комсорг Чауш, студентка Сосиновська пропустила 34 години, Котляр—33, в групі комсорга Іванової: Назарько—28 годин, Белогова—28 годин.

Чому бюро груп байдуже до таких фактів? Адже ні в одній з цих груп не було проведено жодних зборів з питань трудової дисципліни, жодного разу не ставилися самозвіти прогульників.

Низька дисципліна призводить до поганих показників у навчанні. Про це говорять офіційні колоквиуми з неорганічної хімії на першому курсі. Поверховість знань деяких студентів говорить про те, що вони не готуються до сесії. З 34 чоловік, що склали колоквиуми, 7 чоловік не з'явилися, а такі студенти, як Скоряк, Арабова, Козик, Подобєд, Кудренецька, виявили погане знання матеріалу.

Комсоргани і академсектори груп нехтують таким методом підготовки до занять, до сесії, як товариські колоквиуми. В групах I курсу вони майже не провадяться.

Підтвердженням того, що погана дисципліна призводить до відставання в навчанні, може служити той

факт, що студентка I курсу Мусієздава, яка має багато пропусків, найгірше відповідає на семінарах.

Недалеко від неї пішли по якості відповідей на семінарах і студенти Люльчак, Золенко, Заболотня (I курс), Васильєва, Козловська, Груднева, Ящиніна (II курс).

В той же час є багато студентів на цьому курсі, які добросовісно готуються до семінарських занять, систематично вивчають матеріал. Це такі, як Слєпченко, Паламаренко, Тульчинська, Тертишник, Фролова, Захарченко, Бондарєва. Потрібно було б, щоб ці студенти допомагали тим, хто відстає. А перед комсоргми стоїть завдання—організувати цю корисну справу.

Всі перелічені недоліки—результат слабкої політико-виховної роботи в групах. Багато студентів цих курсів не читають газет, а тому погано орієнтуються в питаннях внутрішнього і міжнародного життя. А в групі II курсу (комсорг Москальчук) погані справи з відвідуванням лекцій.

Безумовно, що там, де добре працює комсомольське бюро груп, де діє комсомольський актив, там подібні факти не мають місця.

Комсоргани повинні добре знати кожного комсомольця, знати не лише по групі, але й виникати в його життя поза університетом—дома, в гуртожитку. Комсомольська група повинна негайно реагувати на кожний випадок недисциплінованості, поганої підготовки до занять. Треба налагодити постійно діючий контроль.

В. ВЕРХОВСЬКА, член комсомольського бюро біологічного факультету.

І ТЕМНО, І НИЧОГО НЕ ЗРОЗУМІЛО

РЕПЛІКА

Майже місяць в деканаті філологічного факультету висіло оголошення: 16 грудня, о 4 годині, відбудеться методологічний семінар літературів... Тут же були поміщені тези доповіді доцента З. А. Бабайцевої про композицію художнього твору.

Формальна сторона справи зроблена, а фактична підготовка до семінару не велась. Методологічний семінар почався з запізненням і при малій кількості викладачів. Деякі запізналися на 40 хвилин, а інші не прийшли зовсім. Зайвим відвідувати семінар рахують і аспіранти: ні Фашенко, ні Худолєєв, ні Фоля на семінарі не були.

Та ще гірше було з обговоренням доповіді. Виявилось, що ніхто з товаришів до виступу не готувався. А говорити було про що. В доповіді доцента Бабайцевої було багато свіжих та цінних думок, були і спірні положення. Та вони не знайшли свого вирішення. Тому цілком справедливо сказав старший викладач В'язовський, підсумовуючи роботу семінару:

— У нас, товариші, і темно (якраз не було світла), і нічого не зрозуміло.

Дивно, але досить мітко.

ОБГОВОРЮЄМО СТАТТЮ БАЧИНСЬКОГО
„КОЛИ Ж БУДЕ ПРАЦЮВАТИ РАДА НСТ УНІВЕРСИТЕТУ?“

ПРО РОБОТУ НСТ БІОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

В минулому навчальному році працювали всі наукові студентські гуртки при всіх кафедрах нашого факультету.

Рада НСТ факультету брала активну участь в підборі кращих наукових праць для виставки студентських робіт і друкування їх в збірнику.

Але за цими позитивними сторонами в роботі НСТ біологічного факультету криється цілий ряд недоліків, про які мовчати неможливо.

Правління НСТ біологічного факультету (Симоненко, Чернега, Малицька—голова правління) одного разу проявило ініціативу—провести збори старост наукових гуртків разом з керівниками гуртків для обміну досвідом роботи,—але організувати цього не зуміло. В результаті переважна більшість керівників на збори не з'явилась, а старости трішки поговорили і розійшлися. Скоро про цей хороший почин забули.

Питання про друкований орган НСТ—бюлетень—зовсім не цікавить членів правління НСТ. Вони навіть не знають, що два члени редколегії (з 3-х) безнаказно залишили роботу в бюлетені.

Деякі сльві про членів Ради. Мені здається, що для того, щоб керувати НСТ факультету, недостатньо самому займатися науковою ро-

ботою.

Потрібно, крім того, мати певні організаторські здібності, «боліти» за доручену справу. На жаль, цього не можна сказати про членів правління НСТ біологічного факультету, які в цьому році лише й роблять, що мріють якнайскоріше позбутися обов'язків членів Ради. Не дивно, що вони досі навіть не склали плану роботи, незважаючи на неодноразові нагадування про це з боку професора А. Р. Прєдєля.

У багатьох студентів склалася думка, що правління НСТ факультету існує лише тому, що так положено, а не для того, щоб працювати.

Необхідно відмітити, що на факультеті не відчувається зовсім керівної ролі Ради НСТ університету. Може членів Ради лякає відстань від головного корпусу до біологів? Чи може Рада взагалі припинила своє існування?

Ми сподіваємось, що все ж дочекаємось членів Ради НСТ університету у себе на факультеті, що вони допоможуть організувати семінари для членів правління НСТ і редакторів наукових бюлетенів, що в науковій роботі студентів буде, нарешті, той вогник, якого їй не вистає.

Г. СОЛЯНИК, студент IV курсу біологічного факультету.

ЛИСТИ НАШИХ ЧИТАЧІВ

ТАКИМ НЕ МІСЦЕ СЕРЕД НАС

Ця молода людина з першого погляду може створити найприємніше враження: він привітний, ввічливий до послужливості, життєрадісний. Таким і здався нам Юнгмейстер, коли він вперше у минулому році прийшов до нас на курс.

Своє справжнє обличчя Юнгмейстер показав на початку цього учбового року, коли наш курс разом з усім університетом виїздив на місяць у колгосп.

Робота в колгоспі сприяла згуртуванню всього нашого колективу, показала справжню цінність нашим людям.

Майже всі члени курсу виявили себе чесними, свідомими людьми, яким дорогі інтереси Батьківщини. І тільки Юнгмейстер неприємно відрізнявся від інших студентів курсу.

Правда, він не втік у місто, не демонстрував свого небажання працювати зі всіма. Але ставлення його до роботи було безумовно негативним. Воно виявлялось і в досить частих, хоч і невеличких, запізненнях, і в тому, що, сьмулюючи хворобу, він декілька разів не виходив на роботу, і у відносинах з товари-

шами.

Партійна і комсомольська організація курсу не могли не реагувати на таку поведінку Юнгмейстера. Одне з його запізньєнь стало темою для сатиричного малюнку в «Бойовому листку».

Як же поставився Юнгмейстер до критики? Всю свою злість він звернув проти одного з членів редколегії—студентки С. Чимбір. Вважаючи себе невинно ображеним, Юнгмейстер став на шлях хуліганських вчинків по відношенню до Чимбір, бажаючи «відплатити» їй, щоб то не було. Накинувши на себе маску «доброго хлопця», Юнгмейстер не залишив підлого бажання «звести рахунки» з Чимбір і після повернення до університету.

Нещодавно наш курс проходив педагогічну практику в одній з середніх шкіл міста.

Цілком зрозуміле те хвилювання, з яким ідеш на свої перші уроки, як цінна в цю хвилину дружба підтримка товариша, тепле, підбадьорює слово.

І тут, у школі, наш однокурсник Юнгмейстер вчинив справжній зло-

чин. Не рахуючись ні з якими нормами моралі, нехтуючи гідністю радянського студента, Юнгмейстер став на шлях підмовлення учнів того класу, де мала давати уроки Чимбір, щоб вони зірвали її урок. Крадькома, немов злодій, боячись поглядів своїх товаришів, Юнгмейстер «готував ґрунт», настроюючи проти Чимбір клас. І клас, який відрізняється поганою дисципліною, зробив спробу зірвати урок. Лише завдяки витриманості і твердості Чимбір зриву було запобігнуто.

Надії Юнгмейстера на те, що його «діяльність» залишиться невідомою, не виправдалися. Шила в мішку не сховаєш. Ті ж учні, яких з таким запалом «агітував» Юнгмейстер, викрили його. Підлий вчинок став відомий громадськості.

Ми вважаємо, що Юнгмейстеру, який плямує звання радянського студента, не місце в нашому колективі.

О. КОРЕНОВСЬКИЙ, парторг V курсу історичного факультету, Д. СЕРГЄЄВ, В. ЧЕРНОВА, Г. ШЕПТІЄНКО, члени бюро V курсу істфаку.

Є І В НАС „ВАРТАНИ“

До зимової сесії залишився один місяць. Більшість студентів вже готується до заліків і екзаменів. Здавалося б, про минулу весняну сесію зараз нема чого й згадувати.

Та це не зовсім так. Деякі студенти не встигли ще розпрощатися з весною, в них ще не закінчилась весняна сесія. Звичайно, де ж тут думати про наступну зиму.

Якщо добре придивитися, то такі студенти знайдуться, мабуть, на кожному факультеті.

Є вони й на фізмати. Візьмемо хоча б Люду Попович, студентку IV курсу, математичного відділу. Не було майже жодної сесії, яку б Попович складала без «хвостів». Але на

цей раз становище найгірше: до цього часу Попович ще не складала 2 екзаменів: з основ геометрії і теорії імовірності. «Готується» вона до цих екзаменів на протязі всього семестру, і свою відсутність на багатьох лекціях (на лекції Попович ходить приблизно через день) пояснює саме підготовкою до складання.

Коли комсорг або хто-небудь з комсомольців групи питає Попович, чи готова вона до екзамену, він завжди чує приблизно таку відповідь: «Так, готова. Коли складати? У суботу? Добре, я прийду в суботу». І приходить. Але екзамену не складає. І так кожного разу.

Пропонували їй допомогу, але По-

пович відмовляється: «Мені все ясно і зрозуміло».

Жодні комсомольські збори групи не проходять, щоб не стояло питання про Л. Попович. Збори навіть винесли їй сувору догану.

Але після цього нічого не змінялося. Екзамен до цієї пори не складені, лекції Попович продовжує пропускати.

Таке становище нетерпиме. Ми чекаємо, що і комітет комсомолу, і ректорат звернуть на це увагу і вживуть необхідних заходів щодо цієї студентки-ледарки.

Л. ЛИСТОПАД.

Редактор І. М. ДУЗЬ.